

Список використаних джерел:

1. Боголіб Т.М. Інституційна основа бюджетної системи України / Т.М. Боголіб // Научные труды ДОНТУ. Серия: экономическая, 2013. – № 2(44). – С. 57-68.
2. Бюджетна політика у системі державного регулювання соціально-економічного розвитку України: [монографія] / Л.В. Лисяк ; Акад. фін. упр. – К. : Акад. фін. упр., 2009. – 598 с.
3. Павелко А. Бюджетна політика економічного розвитку / А. Павелко, І. Чугунов // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – К.: КНТЕУ. – 2015. – № 2 – С. 64–72.

Степанова Г.М.

аспірант,

Київський національний торговельно-економічний університет

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

У сучасних умовах функціонування економічних систем особливої актуальності набувають питання розвитку економіки України та її адміністративно-територіальних одиниць, що пов'язані з необхідністю забезпечення кожним регіоном держави належного рівня використання та перспектив нарощення економічного потенціалу. Важливу роль у структурі ринкових відносин та механізмі їх регулювання з боку держави, відіграють фінансові інструменти, через які вона здійснює вплив на розвиток економіки, показники матеріального добробуту населення та рівень його соціального захисту. Наявність ефективної системи фінансового регулювання економіки об'єктивно зумовлена необхідністю розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту між верствами населення, підприємницькими структурами і окремими територіями та потребою забезпечення сталого економічного розвитку.

Дані питання досліджувало багато учених-економістів України і світу. Зокрема, великий внесок зробили М. Афанасьєв, А. Вагнер, О. Василик, В. Геєць, І. Запатріна, Дж. Кейнс, А. Лаффер, Л. Лисяк, І. Лютий, В. Опарін, Г. П'ятаченко, Д. Рікардо, П. Самуельсон, А. Сміт, Я. Тінбенгер, В. Федосов, М. Фрідмен, І. Чугунов, С. Юрій та ін. Разом з тим, аналіз наукової літератури дає підстави дійти висновку, що проблеми використання фінансових інструментів регулювання економіки всебічно не розглянуті, багато питань відносно застосування новітніх принципів та методів їх вдосконалення залишаються невизначеними.

Актуальність даного питання полягає в тому, що спостерігається чітка взаємозалежність між рівнем ефективності використання фінансових інструментів регулювання економіки та рівнем економічного благополуччя країни. Метою дослідження є оцінка та аналіз впливу фінансових інструментів на стан національної економіки держави.

Фінансові інструменти є ваговою складовою державного регулювання соціально-економічного розвитку суспільства. Становлення фінансових відносин відбувається в умовах трансформації економіки, яка є передумовою і одночасно об'єктом їх впливу. Виходячи зі стратегії розвитку економіки, пов'язаної з підвищенням рівня її ендогенної складової, необхідні відповідні інституційні зміни у системі фінансово-бюджетного регулювання економіки, що формується у певному інституційному середовищі та являє собою сукупність таких фінансово-бюджетних і економічних складових, як дохідна частина бюджету, видаткова частина бюджету, дефіцит бюджету, державний борг, податкове регулювання, міжбюджетні відносини, економічні процеси в країні, зовнішнє економічне середовище та взаємозв'язки між ними.

Основною метою системи фінансового регулювання є розробка і проведення збалансованої фінансово-бюджетної політики спрямованої на підвищення соціально-економічного розвитку країни. Фінансова політика як інструмент державного регулювання суспільного розвитку є сукупністю фінансових відносин та інституційного забезпечення спрямованих на досягнення фінансово-економічної збалансованості, результативності економічних перетворень [3, с. 64]. Доцільно зазначити, що грошово-кредитна та бюджетно-податкова політика є найбільш потужними інструментами державного регулювання економічного розвитку країни. Формування та реалізація дієвої фінансової політики має ґрунтуватись на сукупності відповідних принципів, які визначають базисну модель співвідношення та взаємодії складових державної фінансової політики [2, с. 24].

Вітчизняний і зарубіжний досвід використання фінансових інструментів економічного регулювання свідчать, що найбільш вагомими завданнями у ході розробки та реалізації фінансової політики є зниження соціальної напруженості у суспільстві, підвищення якісного рівня життя населення, вдосконалення системи державних фінансів, розширення фінансової самостійності адміністративно-територіальних одиниць, створення сприятливих умов для розвитку підприємництва, у тому числі шляхом покращання рівня інвестиційної привабливості країни та регіонів, здійснення структурних змін в економіці, що спрямовано на підвищення темпів економічного зростання держави [1, с. 76].

Необхідність державного втручання в економіку обумовлена вадами ринкового саморегулювання, пошуком ефективніших неринкових варіантів задоволення потреб у суспільних благах, усуненням зовнішніх ефектів. Фінансове регулювання економіки – це вплив держави на діяльність суб'єктів господарювання та ринкову кон'юнктуру з метою забезпечення нормальних умов функціонування ринкового механізму. Це складний процес, до якого належить процедура розробки фінансових інструментів, обґрунтування їх дієвості, вибір методів використання. Властивості регулятивних функцій залежить від рівня розвитку продуктивних сил країни, її політичної орієнтації, соціальної структури, національних особливостей. На сьогодні метою державного регулювання економіки є стійкий економічний розвиток. Економічна реформа, яка здійснюється в Україні, покликана змінити особливості участі держави у господарських процесах, створити економічні умови для забезпечення високої ділової активності, усвідомити необхідність державного втручання в економічні процеси. Зміст державного регулювання економіки визначається завданнями органів державної влади, а також комплексом організаційних, економічних, фінансових управлінських засобів та інструментів, які має у своєму розпорядженні держава. Особливого значення набувають такі інструменти як прогнозування, планування, програмування. Ефективність державного регулювання залежить від того, наскільки розумно і виважено використовуються економічні, правові та адміністративні важелі у процесі реалізації економічної політики.

Список використаних джерел:

1. Ватульов А. Фінансові інструменти регулювання соціально-економічного розвитку / А. Ватульов // Вісник КНТЕУ. – 2012. – № 5. – С. 76-88.
2. Чугунов І. Я. Теоретичні основи системи бюджетного регулювання. – К. : НДФІ, 2005. – 259 с.
3. Яншина А. М. Інституційні і фінансові аспекти реалізації концепції сталого розвитку в Європейському Союзі / А. М. Яншина // Економічний простір. – 2013. – № 74. – С. 63–72.